

FOGLALAT: Magyarország's Erdély (magy. kereskedésbank: a' kisdedovó int. M. t. egyesület utóbbi közgyűlésének határozati; hivatalos közlemény a' Pesten állítandó ref. főiskola tárgyában érkezett 12. jutalomkérdésről; Dunánk jégűl tiszta; a' veszprémi káptalan alapítványi 375,670 vft; a' pesti vizgyógy- és edző intézet megnyitása mart. 20kán; Rohonczy János †; Pulszky Károly halotti gyászünnepele 's 2000 fr. alapítványa Eperjesen; Benevies Pál szép hagyományai; szatmármegyei utóbbi gyűlés bővebb részletei, az avasi éhenhaló oláhokról gondoskodás, 3 helységi oláh növendékség megnyitása a' felső-falusi egy. hitű esperes által, feledék 's aligha nem szinleges kibékülés a' mult gyűlési zavarok miatt; erdélyi országgyűlési közlemények a' részek visszacsatolása ügyében törv. szempontból.) *Austria* (dunagőzhajó-társasági közgyűlésen egy millió száz ezer pengőt irnak alá nényilatkozván; a' barcelonai örjunta is nétfösszeáll.) *Portugália* (a' cartát a' királyné elfogadta; részletek az alkotvány-feldöntésről.) *Amerika* (a' bukási 's kinestárjegyi bill elfogadták; Hayti.) Értésít.

Magyarország és Erdély.

A' pesti magy. szab. kereskedelmi bank ideigleni választmánya jelenti: hogy ő fels. a' bank-intézetnek Pesten felállítását 's az 1841 oct. 14kén 13973 sz. a. kelt k. szabadítékban foglalt alapszabályokat legfelsőbb kegyelménél fogva helyben hagyni 's ezen bank valóságos és határozott alakításában megegyezni méltóztatott. Minek következtében f. é. april 30kán délután 4 órakor a' helybeli kereskedői testület épületében közgyűlés fog tartatni, mellyre az eddig aláírt részvényes urak illően hivatalosak. Egyébiránt czélszerű intézetek tetteik hogy a' részvényes urak a' bankszabadíték, valamint alapszabályok 's rendszabások nyomtatott példányit is, alulirt igazgatóságtól, ha kívánni fogják, megkaphassák. Pest febr. 22kén az ideigleni választmány nevében 's elnök nemléteben, szitányi Ullmann Móricz elnöki helyettes Sartory János György, választmányi tag. Valero J. A. választmányi tag.

A' kisdedovó i. M. t. egyesület f. é. febr. 13kán 's folytatva 20kán tartott közgyűlésén I. felolvastott a' választottságnak mult egész évi munkálatáról, azok eredményéről 's általában a' kisdedovás körében hazánkban történetéről jelentése, melly közméltánlylattal fogadtatott. II. E' jelentés folytatában a' nyári nagy gyűlés megszüntetését illetőleg fájdalommal értesült ugyan az egyesület azon részvéltenségről, mellyből nagygyűlésinek népetlensége némileg magyarázható, mielőtt azonban az egészen megszüntetnék, érdek-gerjesztésül jövedőre nagygyűléseken a' kisdedovásról 's általában nevelésről nemzeti nyelvünkön értekezések fognak az egyesület vállalkozó tagjai által felolvastatni, 's miután nem tagadhatni, hogy a' pesti medárdvászár alatt több egyesület gyűlései 's egyéb érdekes tárgyak a' részvevők figyelmét egészen magokra vonják, az alapszabályok 8dik pontja akkép módosított, miszerint a' nyári nagy gyűlés az aug. vásár előhetének péntekére tétetvén át, az valamely nyilvános helyen tartassék. III. Az egyesület fenmaradása nagyobb biztosítékul már több év előtt némelly buzgóbb tagjai hat éves részvény-aláírásaikat örökre megalapíták, kiknek példajokra a' gyűlés folytatában köv. hazafiak voltak szívesek részvény-alapítványaikat benyújtani: t. cz. Antal Mihály, Bezeredy István, Fáy András, Festetics Béla gr., Kempelen Károly, Kendelényi Károly, Kossuth Lajos, Müller Magdolna, Oreczy László báróné, Podmaniczky Armin b., Podmaniczky Erdrík b., Oreczy László b., Zichy Béla gr., ifj. Zichy Miklós gr. urak, kiknek az egyesület, valamint szíves közbenjártaert egyesületi elnök Festetics Leo grófnak is köszönetet szavazott. IV. Szógyényi Antónia Bohus Jánosné assz. ó nga az egyesület 's általában kisdedovás iránt tanusított követésre méltó érdemei 's buzgalma tekintetéből közakarattal tisztelettel taggá választatott. V. A' tavalyi számadások megvizsgálása iránt megbízott küldöttség jelenté, hogy azokra nézve semmi terhelő észrevétele sincsen. Ezen jelentés szerint az egyesület vagyonértéke köv. állapotban találtatott: a) Alapítványokban 's 6°/_o, nemkülönbön ideiglen 5°/_o kamattal tőkésített pénzekben 9325 pfor. b) Részvényekben (mellyek közül az 1836 évben aláírt 168 megszünt) 2880 fr. c) Az 1836—1840ig tartozásban maradt részvényjárdóságokban 1978 fr. Összesen 14183 pfor. **Bevétel:** a) 1840ki pénztármaradék 539 fr. 5 kr. b) Részvények után bejött 2394 for. c) Alapítványok után bejött 125 for. d) Kamatokból 524 fr. 30 kr. e) Adakozásokból jelesen Beller Jozéfa özvegy Kövesdy Ferencné 25 pfor. Lónyay Ilona Wladár Kristófné 10 pfor. Székely Sándor gyűjteménye 69 fr., összesen 104 fr. Összesen 3686 fr. 35 kr. **Kiadások:** a) Központi tisztviselők évdija 300 fr. b) Egyesületi bemonód évdija 50 fr. c) Az 1840dik évi névkönyv kiadási költségei 78 fr. 52 kr. d) Levéltár-szekrényre 's egy vasládára 36 fr. 24 kr. e) Irományszerekre 's levelezésre 40 fr. 40 kr. f) Új költségek és napidijak 69 fr. g) Kamatra adatott 325 fr. h) Elegy 11 fr. 27 kr. i) A' flók-pénztárba Tolnára küldetett 1925 fr. Összesen 2836 fr. 23 kr. VI. Előterjesztettek a' f. évre remélhető jövedelmek, mellyek szerint: 1) Az 1841dik pénztármaradék 850 fr. 12 kr. 2) Részvények után (mellyek közül az 1836ik évben aláírtak megszüntek) körülbelül 1800 fr. 3) Részvény-alapítványok kamataiból 192 fr. 4) Részvénytartozásokból 3108 fr. 5) Tartozásban levő alapítványi 's egyéb kamatokból 331 fr. 7°/_o. 6) Ideigleni 's állandó tőkék kamataiból 563 fr. 15 kr. 7) Példány-intézeti tanpénzekből 20 fr. Remélhetni tehát összesen 6864 fr. 34°/_o kr. Ebből a' következő költségek fognak fedeztetni: 1) Képező-intézeti: a) Intézeti igazgató évdija 800 fr. b) Flók-pénztárnoké 30 fr. c) Képezőintézeti hegedümasteré 24 fr. d) Hat kisdedovó rendes növendék havidijai 576 fr. e) Négy rendkívüli növendék két hónapi segélydija 64 fr. f) Dajka bére 72 fr. g) Udvaros bére 35 fr. 12 kr. h) A' képező 's példány-intézet szükséggeire kellő tűzifa ára 150 fr. i) Az épületek jó karban tartására 40 fr. k) A' képező 's példány-intézet benső tisztogatására 40 fr. l) Alkalmazást nyerendő kisdedovó növendékek felségítésükre 180 fr. m) Irományszerekre, példány-intézeti eszközökre 's tanszerekre 30 fr. n) Az intézetben kívül szállásoló növendékek lakbére 44 fr. o) Képező-intézeti igazgatónak gyertyára 20 fr. 2) Központi tisztviselők évdijai: a) Titoknoké 200 fr. b) Pénztárnoké 100 for. 3) Egyesületi bemonód évbére 50 fr. 4) A' tavalyi (még ki nem fizetett) 's az idei névkönyv kiadási 's bekötési költségei 170 fr. 5) Körlevelek nyomtatására, központi irományszerekre 's postára 30 fr. 6) Az egyesület könyvtára öregbitésül a' tavalyi költségvetésben meghatározott összegből semmi sem adatván ki, a' megszerzett könyvek árjegyzékének kifizetésére 's a' f. évi ezimű szerzeményre 80 fr. 7) A' józsefvárosi kisdedovó-intézet felségítésül mult évben történt megnyitásától számítva öthónapra 41 fr. 40 kr. 8) Ugyanannak f. évi felségítésül 100 fr. 9) Irománi 's correcturái (nyomatási) díjakra (mellyek a' választottság ítélete szerint fognak megszabtatni) körülbelül 50 fr. 10) Előre nem látható költségek fődözésül 200 fr. Öszv. 3126 fr. 52 kr. p. p. VII. F. évre az egyes. határozatának végrehajtásul 's ügyei kormányzásul köv. tagok választattak: alelnökké (az elnök mult évben választatván két esztendőre, most nem került választás alá) Szentkirályi Mór., titoknokká: Kacsokovics Lajos, ügyésszé: Simon Florent, főpénztárnokká: Antal Mihály, választottsági tagokká: Bánffy Pál b., Csanády Ferencz, Csapó Dániel,

Fáy András, Fuchs Keresztély, Hajnik Pál, Hengelmüller Mihály, Kis Károly, Kossuth Lajos, Márton József, Patay József, Rosty Albert, Schedel Ferencz, Szabó János, Székely Károly, Tasner Antal, Wesselényi Miklós b. — Pest, febr. 20kán 1842. Kacsokovics Lajos s. k. egyes. titoknok.

A' Mátyás-émléki szobrászati egyesület mult febr. 20kán tartott gyűlése e' vállalat érdekében teendőket tanácskozással folyó hó 13kát tűzvéni ki, a' t. cz. részvényesek e' napon délutáni negyedfél órakor t. n. Pestmegye nagy termében tartandó gyűlésre ezennel meghivatnak az egyesületi választmány által.

(Hivatalos közlemény a' Pesten állítandó ref. főiskola tárgyában.) Az iskolai választmány által mult évi jul. 1jén felaçott, részletes utasításokkal kísért következő jutalom-kérdésre: „Készítsék kimerítő terv, melly a' Pesten létesítendő ref. főiskolának alsó vagy elemi, közép és felső osztályiban megállapítandó tanítási rendszert mindenütt az élettudományoknak az emberiséget képezőkkel — mennyire saját körülményink engedik — sülygyenben tartása mellett, részletesen adja elő, a' jutalmazási 's fenytéktartási rendszerrel együtt.“ F. hó 15ö napjaig bezárólag, mint kitelt határidőig 12 pályamunka küldetett be, köv. renddel és jeligékkel: I.) (1842 jan. 3ikán) jelige: Tündér-bája ösregének, Mellyet zenge lantos ének, Eszme által létre kél, Eszme éltet, eszme él. Eszme áraszt fényt 's világot, Eszmék hoznak mennyországot; Eszmék létre jöttek, 's óden száll le véletek. — II. (feb. 5). „Hominum intellectui non plumae addendae, sed plumbum potius et pondera, ut cohibeant omnem saltum, et volatum.“ Baco. — III. (febr. 14. d. u. 3 ór.) „Schola, quae saeculi genio se accommodat, est splendidissima; quae eum emendat, optima.“ Mejerotto. — IV. (február 14. d. u. 4°/_o ór.) Az iskolai ügy egyedül és kizárólag azon legnagyobb, 's eddig legismertlenebb általános eszköz, melly a' szunnyadó és elaljasodott emberiséget fetregéséből kiemelni és jobb 's biztosabb lábra állítani képes. — V. (febr 19) Traitez l'enfant selon son âge malgré les apparences, et craignez d' épuiser ses forces pour les avoir voulu trop exercer. Rousseau Emilje. — VI. (Febr. 23.) A' reformot a' körülmények szükségessé tehetik ugyan; de biztosan hasznos csak szilárd természetesen alapon lehet. — VII. (febr. 24.) Posenből német nyelven be-küldve illy czim alatt: „Organisationsplan für die in Pesth zu errichtende reformirte Central-Schule.“ Jelige: „Opinionum commenta delet dies, naturae judicia confirmat.“ Cicero. — VIII. (febr. 26). „Tetben van a' jutalom.“ Gr. Teleki Domokos. — IX. (feb. 28.) „Domestico nobis opus est instituto, et quasi in medio nostri nato! Buday Ézsaiás. — X. (mart. 1jén reggel) „Je voudrais bien tant faire, De plaire à tous, et nul déplaire, Mais il n'est pas permis aux Dieux Pourquoi voudrais-je faire mieux?“ Rousseau. — XI. (mart. 1. d. u. 6°/_o ór.) „Keressük a' legszebbet, merjük a' legnagyobbat.“ — XII. (mart. 1jén esti 10°/_o órak.) német nyelven: „Nemzetek és álladalmak virágzásukat leginkább jó iskolának köszönik.“ — A' névjejtő jeligés levelkék az iskolai választmány peccsétével, és több magányos peccséttel közös borítékba lezáratván 's levéltárba tétetvén, a' pályairatok a' bíráló választmánynak az on utasítással adattak ki: hogy kiki 3 hónap alatt megeendő bírálatát 's egybe hasonlító észrevételeit írásban fogván beadni, azok a' vélemények elágazása esetében vitatás — concertatio — alá vétessenek. Egyszermind a' bírálók oda is utasítottak, hogy ne csak a' 100 és 50 aranyat nyerendő legjobb munkákat, hanem azokat is, mellyeket tiszteletdíj melletti kinyomatásra érdemeseknek itélendek, az egyházkerületnek teendő ajánlás végett sorban jegyezzék ki. — Az olly szép számmal beküldött 's első tekintetre is jeles szorgalmat tanusító munkákból örömmel tapasztalja a' választmány az iskola-ügy iránti buzgó részvétet; 's kívánná, hogy a' kitünőbb munkák, a' szerzők tulajdoni jogának épségben tartása mellett, közzőért világot láthatuának. Mellyre nézve a' kitűzött két jutalomra, a' majd hirlapokban is megvevendő ügybarátok által összetett pénzalap szaporítása végett, új aláírasi iverk tétettek le pénztárnok Ilkey Sándor és a' bíráló tagok (u. m. Fáy András, Dobos János, Fényes Elek, Fogarasy János, Nyáry Pál, Polgár Mihály és Török Pál urak) kezeinél bizalommal felszólíttatván honunk nemes keblü fiai és leányai, hogy az érdemes írók tiszteletdíjaira 's a' nyomtatási költségek fődözésire nézve az említett pénzalapot 20 az egyházkerületi főtanács által. — Kelt Pesten 1842. mart. 2kán tartott választmányi ülésből. Bajkay Endre m. k. jegyző.

Dunánk jege f. hó 5dikén minden baj nélkül vett búcsut, 's a' hajóhídon élénkül dolgoznak már; jövő vasárnapra hihetőleg el is készülend. A' vásár azonban alkalmasint nem igen fog megfelelni a' közkívánatnak, mert vizen nem jöhettek a' kereskedők, tengelyen pedig a' rendkívül rosz utakon igen bajos minden szállítás. —

A' pesti vizgyógy- és edző intézet f. é. mart. 20kán ismét folyamlatba fog tétetni. Az intézet gondoskodik a' gyógyítás, élelmezés, szolgálat és fejérruha-mosatásról, de a' lakszoba iránt helyben a' hasznobérivel szükség egyezkedni, a' szigeten pedig Walthier ural. A' nehéz-nyavalyában 's

rákfekélyben szenvedők más vendégektől külön fognak lakni és orvosoltatni, ha javíthatlan organicus hibán nem alapszik bajok, különben pedig nem vállaltatnak fel. A' felvételt kívánók személyesen vagy bérmentes levél által jelentsek magokat az igazgató orvos dr. Ivanovics Endrénél Pesten, Sebestyén piacz 286 sz. 2dik emelet 2—4 óra között délután, vagy magában az intézetben városligeten túl a' tűzjátéktér mellett, hova naponként kétszer társasági kocsit fog kirándulni. Így élhetnek az intézettel azok is, kik nappal a' városban elfoglalva estefelé ki, és reggel berándulandnak.

(Alapítványok.) A' t. veszprémi káptalan felügyelésére bizott 's legnagyobb résznyire, sőt majd egyedül tulajdon, vagy már elhunyt vagy most is életben levő tagjai adakozásából alkotott kegyes alapítványok mult 1841. évi számadása rend és szokás szerint átvizsgáltván, kiviláglott, hogy a' sz. Dávidról nevezett árva-intézetre néhai Zsolnai Dávid címzetes püsp. 's veszprémi nagyprépost, ugyszinte Hornyik János veszprémi kanonok által hagyott, kevés híján kétszáz ötven ezer vftnyi összegben kívül, egy másik 15 különös részlegre, ugyan mint némely szűkebb jövedelmű plébánosok és iskolamesterek segedelmezésére, szegényebb tanulók könyveire, szentegyházakra, káptalanbeli kiszolgált tisztek és eselédék, vagy ezek özvegyeinek nyugdízesítésére, kórházi szegények 's árvák tartására, kárvallott jobbágyok segítségére 'stb. fölcszlott káptalanbeli alapítványok összege jelenleg háromszáz hetvenöt ezer hatszáz hetven vfortra megyen: mellyből jelesen az iskolamesterek számára alapított tóke: 34,425 vftot, 's így az ebből évenként járó kamát 2000 vforintnál valamivel többet tesz. A' mi alkalmaslag — mivel mai időben az egyházi jószágok fölöslege 's ennek a' népnevelésre leendő fordíttatása közönséges szóviták tárgya — talán nem szinte roskor köztudomásul adatik. R. N.

Ámbár rövid vázlatát közöltük már az utóbbi szatmári közgyűlés 3 napi eredvényinek, mindazáltal azok kiegészítésére szükségesnek tartottuk egy másik nagy becsű levelezőnk körülményes rajzát is előterjeszteni NKárolyb. febr. 26ról: Szatmármegye, mult dec. közgyűlés előtt és az óta, melly közgyűlés a' hazaszerte ismert 12 pontot megbuklatá, politikai tekintetben a' világnagy tengeréhez hasonlítható. A' roppant víztömeg feneketlen üregében száz veszély dulong akkor, midőn sima tükrében az ég lobogó fáklájai zavartalan tiszta fényben usznak. Megyénk is, a' mult év végső napjai előtt, kivéve néhány átvonult lassu zivatart, csendes, és zavartalan volt, de csak azért, hogy a' megoszlott véleményűek, erejüket telőpontig csigázva egymás ellen halálos tusára keljenek, 's egyik, vagy másik fél földre tiporassék. A' nagy tusa nagy készülétek után megharczoltatott, 's a' győztes felet, honunk hirtemplomának különböző alakú papjai, a' haza minden zugában guny vagy dícsőtítés tárgyaul fölmutaták. A' tenger ugyan irtóztató háborgása után lecsillapul ismét, de keblében a' zivatar elemei, nyugalma pillanatiban nagyobbodnak, hogy dühödvé törjenek elő ismét. Megyénk is talán illy állapotban van most. — Folyó hó 21dikén kezdődött közgyűlésünk bélyege: rend csend 's kölcsönös türelem vala. Adná az ég, hogy e' mostani csend, zavartalan, 's megyénknek a' világtengerrel hasonlóága e' tekintetben hibás legyen! bár, ugy hiúsulna-meg minden törekvés, melly megyénk jelen nyugalmit fölzavarni indult, mint meghiusult azon hitünk, hogy a' mult decemberi zavarok e' mostani közgyűlésben, még több vést szüldenének! De fölveszem a' közgyűlés jeles tárgyait, 's igyekezem azokról részrehajlatlan tudósítást írni. — A' gyűlést elnök alispánunk — kit béke szelid nemlőjének méltán nevezhetünk, lelkig ható szavakkal ajánlván a' RRnek az ingerültségű szemelyeskedésektől ovakodást, megnyitá 's először is, a' mult közgyűlés óta tartott két rendbeli kisgyűlések jegyzőkönyvei hitelesítettek. Ennek folytában fölolvastván ő fels.nek K. Zs. volt első alispán folyamodására leküldött parancsolata, mellyben a' megyének tisztli kereset alá fogott folyamodó ellen indított egész eljárása rosztaltatik 's a' RR oda utasíttatnak, hogy a' hirtelenkedést, melly az érett tanácskozással össze nem férhető, más alkalommal távoztassák. Szót emelt maga az egy év óta gyűléseinkben most először megjelent K. Zs. tbiró 's azon reményét nyilvánítá, miszerint hitte, hogy ő fels. ezen parancsa nélkül is, csupán a' RR kegyességök által megtisztuland a' rá mázolt mocsoktól, — előadá, miként a' dolog érdemében, hogy föl ne szaggassa a' régi sebeket, nem szól; hanem mivel némely követelések okuélküli kifizetelésökre nézve, mellyek az ő távollétiben fíja 's néhány jó baráti által tétettek, viszkereseti jogát használni akarná, az ügyhöz csatolt eredeti leveleit kéri visszaadani végre sajnát nyilvánítá azon okból, hogy másodalispán D. F. ur jelen nincsen, hogy azzal a' megye régi pecsétje iránt a' RR színe előtt számolván, magát a' metsző vád alól kitisztíthatta volna. Féltünk az indulatok háborus kitörésétől, gondoltuk, hogy azok, kik néhány ezelőtti gyűlésben szorgosan kutatgatának elő minden adatot, mellyek a' nevezett tbirót terhelheték, most annak át nem engedendik küzdés nélkül a' csatamezőt. De nem, szó sem emelkedett a' tárgy érdemében, sőt a' szép lelkű K. L. magasi ugy intézte néhány fontos szavait, hogy azok a' béke hamar termő magvaivá legyenek, 's ugy látszott, hogy a' jelenvoltak a' K. Zs. által előadott igazolás pontjain megnyugvának, az egy évi halálos álombóli föltámadás 'sa't. a' kiáltó színű híjányokra is sötét fátyolt vonának. Olvastatott ezután, a' nm. h. tanács ismertes 's minden megyéhez intézett komoly intézvénye, — egyik szónok, örömet nyilvánítá részint azért, hogy e' jelen intézvényben maga a' kormány is elismeri, miként sok százados alkotványunkban vannak igazítani 's javítani való, részint mivel ő fels. kegy. igérni méltóztatik, hogy a' híjányokat országgyűlésileg kipótlandja. 'S ez intézvényt azon ovással kíváná a' szónok tudomásul vétetni, hogy mi semminemű törvényelleni tett miatt magunkat nem vádolhatjuk — a' határozat kizárt minden mentegőzést, azon okbul, hogy az által mintegy hibánkat ismerendők-el. Továbbá fölolvastatott a' m. főispán ur levele, mellyben a' mult közgyűlésből felterjesztett és szolgabíróra ajánlott egyedek közül négyet megerősít, u. m. Csomay Pált, Sulyok Jósefet, Noeh Jánost, és Ternyei Jánost — ugyanezen levélben, a' RR. által kijelölt szemelyek közül minden járásba három tisztbeli esküttöt nevezett ki. — Ezután szőnyegre került: vajjon a' szbirák a' mezei rendőrség elleni kihágásokban ítélnetnek-e egyedül is, vagy melléjük esküttek is felveendő? Né-

hányan mondák, hogy ha egyedül ítélnet a' szbiró, a' törvényszolgáltatás utja rövidebb, sebesebb 's kevésb költségű leend, mások: hogy a' két tagu tszék érdek nélkülibb ítéletet hozand, mint egy szemely egyedül, — végre, azon okból is, mivel a' törvény sem mondja világosan, hogy a' rendőri szbirák, az előttük megforduló szóbeli keresetekben esküttet vegyenek é magok mellé vagy sem? azon módosítás lett határozattá, hogy rendőri kihágásokban magok a' szbirák is ítélnetnek, de ha könnyen történhetik, esküttet is vehetnek magokhoz; egyébiránt uj felirat határozatott a' httanácsához, a' meg nem adott négy rendes esküttek ismétli kérése végett. Ekkor a' tanácskozással folyamát azon hir zavará-meg, hogy a' casino épületében néhány nemes rabol, — a' dolog megvizsgálására négy főszbiró hely színére tüstint kiküldetett. Megfoghatatlan ugy-e, hogy midőn fenebb csendről szóltam, ismét rabló cortes mutatkozik? Igaz, hogy mit előbb már mondanom kelle, számos köznemesség gyült ismét össze, de az egész csoport csendesen volt a' teremben, 's csak néhány, kik a' gyűlésbeli száraz tárgyak vitatása alatt olthatlan szomjokat még inkább érzék, vetemült azon merényre, hogy a' teremtet odahagyván, a' casino vendéglőjéhez szállított butellia borokat elrabolják 's így oltás-el örök szomjokat, mit jelenleg más költségben nem tehetének. Egy százszemű vezérök e' rendbontóknak a' főbirák kiküldetésüket jókor hirül vivé 's a' borablók, miután 86 butellia-bort fölemésztenek a' nélkül, hogy csak egy is közülök még ismertetett volna, ellillantottak. A' kiküldöttek a' történeteket elmondák, 's a' dolog bővebb megvizsgálása azon választmányra bízott, melly a' mult közgyűlési zavarok fölfelezésére kiküldetett. Ezek után egy tárgy került szőnyegre, melly a' csendes indulatokat szinte kitörésre ingerlé. Ugyanis a' fennevezett K. Zs. tb., ki a' halhatatlan Kölcsey festett képe megszerzésében hanyagságaért, ugy azért is, hogy a' RR által e' célra ajánlott 's kezébe jutott pénzösszeget, nemcsak, hogy a' festő kifizetésére késett fölkuhdeni, hanem még a' már kész képnek eladását 's egy kisebbnek megrendelését javaslá — mind a' hirlapokban megrovatott, e' tárgyban magát jelenleg kimentvén, kérte, hogy vagy az e' tárgyrul szóló jegyzőkönyvi cikk változtassék meg, vagy általában ismertessek el, miként ő ama megrovatást nem érdemlé; hosszas vita után, mellybe némely szemelyeskedések is vegyültek, — kérelme utóbb része megadatott. Mi ohajtottuk volna, hogy a' nevezett tb. beszédében ne használja ezen kifejezést „Pesten levő tudós czéh“. Továbbá Nagy Elek tb. által indítványoztatott egy közös tűzkarmentő társulat alakíttatása, 's az indítványzó, az ajánlott társaság tervének kidolgozására megbízott. — Följelenetetett ezután, hogy megyénknek kopár hegyek közt fekvő 16 helységeiben a' lakosok éhenhalással küzdenek. — Meleg kebellet 's munkás részvétellel tanácskoztak a' RR a' segítő módokról, 's meghatározatott, hogy fels. urunk, saját pénzarábóli kölcsön pénzadásra, jobbágyi hódolattal, a' httanács pedig a' só fölemelt árábóli segélynyújtásra alázattal kéressék meg; — a' megye főbb rangu birtokosai adakozásra szólíttassanak föl, a' megye magtári pénzéből maradvány — mintegy 5000 vft. burgonyavásárlásra fordíttassék, 's a' vásárlott tápszer a' szigoru vigyázattal osztályozott szegények között, haladék nélkül osztassék ki, ezen szegények a' jövő aratásig semmi útesínálásra ne szoríttassanak, szóval e' nemes célra több üdves sikert hozandó rendelés tétetett. — Ezek után a' nagybányai járás főbirája, hogy a' fenebbi inséggel küzdő helységekből rajzolt szomorú kép után legalább egy kedves tárgyat hozhasson fel a' RR. előtt, egy jelentést ada be felolvasás végett, mellyből kiviláglík, hogy a' felsőfalusi egyes hitű esperes ur munkás szorgalma által, három helységben hol nemzeti nyelvünket talán senki sem beszéli, a' hazai nyelv példás sikerrel taníttatik. 'S a' jelentés mellé azon kérelem is kapcsolattott, hogy ezen iskolák számára szükséges kézikönyvek megszerzését a' RR. adakozásaikbul segítsék. Örömmel fogadtatott e' jelentés valamint egyik főszbiránk azon nyilatkozata is, hogy kedvelt m. alispánunk ezen oláh iskolák számára Edvi Illés Pál kézi-könyvből 50 példányt ajánlott. Végre a' mult közgyűlésbeli zavarok megvizsgálására kiküldött választmány, e' tárgybeli munkátat bemutatá 's az fölolvastatván U. B. kir. tanácsos javaslatára az egymással kibékülés tekintetéből, a' dolog feledéknek adatott által. Elégültség vala látható mindenki arcán, de keblembe azon aggodalom férkezett, hogy az illy engedékenység nem adand é még nagyobb ingert az ezentuli kihágásokra? 's nem lett volna é jobb, a' következő időkre nézve visszaretentő példát állítani? A' posta indul, be kell zárnom tudósítasomat, azon igérettel, hogy jövő alkalommal még néhány tárgyat megemlítendek. — — i — z —

(Erdélyi országgyűlés) A' magyarhoni visszacsatolt részek feletti tanácskozás három népes ülést foglalt el febr. 15. 16. és 17kén. A' véleményekben majd egy akarat uralkodott. Két különböző nézetet említhetni meg. Egyiknek pártolói az e' tárgyi kir. leiratot, annyival inkább azt, ha a' visszacsatolás tetteleg megtörténne, az alkotvány életerén elkövetett sérelemnek tekinték 's ezt alázatos feliratban ő fels. elibe terjeszteni kívánák. E' vélemény két ágra oszlott: egy rész úgy látta, hogy a' részek visszacsatoltatását, mi hazánkra halálos csapás lenne, legczélszerűbben függeszthetni fel az által, ha a' RR. kifejezik hajlamukat megvizsgálni, hogy egész Erdélynek Magyarországgal egyesülése nem lenne-e hazánkra nézve ohajtható? Más rész ellenben az egyesülés kérdésébe, mint ex thesi tárgyalást kívánó fontos ügybe távolról sem kívánt ez uttal ereszkedni, hanem csupán a' sérelem tárgyabani felirat mellett maradni. De e' két vélemény utóbb az elnök és gr. Bethlen János által javasolt 's határozattá vált módosítás mellett egyesült. Másik volt Kraszna- és Zarándmegyék követéie, kik a' Magyarországgal egyesülést ohajtják, de az 1836ki XXIIdik t. cikkhez minden esetre ragaszkodnak, miszerint mostani nyomasztó kétes helyzetükből valahára kiszabadulhassanak. Határozattá vált: készíttessék fels. urunk elibe terjesztendő alázatos felirat, mellyben fejtsenek meg a' következők: hogy miután az 1837ben febr. 14kén kelt 's ezen nagyfejedelemségbeli KK. és RRhez intézett 's az azon évi országgyűlés irományi sorában 31ik szám alatt foglalt azon kegy. kir. leirat, mellyben ő fels. az 1832ki magyarországi 21ik

t. cikk. közlése mellett a' részeknek Magyarországhoz keblesítése iránti határozatát kinyilatkoztatni méltóztatott, még azon országgyűlésen mart. 30kán 1838ban kelt 's az irományok között 118ik szám alatti alázasos feliratban elősorolt számos pragmatikai, historiai kűtő, hiteles diplomatikai adatok, több rendbeli kölcsönös szerződés, frigy- és békekötések 's a' fenálló hazai törvényekből indulva, megfjetett: mikép a' hajdan egy politikai egészet tevő Magyarország az egyenetlenség-szűlte szerencsétlen mohácsi nap után két egy mástól független részre szakadott 's már kezdetben számos magyarországi megye Erdélyhez járulván, a' kérdéses részek is szintűgy mint Erdély, a' nemzeti fejdelemiség alapításába folytak 's következöleg Erdély mint egy országot a' részekkel együtt-tevő test ismértetvén el, fejdelemválasztási joggal bíró szabad és önállású fejdelemiségnek Erdélylyel ugyanazon- egy birodalom alkotó részeivé váltak, miután megemlítették hogy az illykép megalapított fejdelemiség a' nemzeti fejdelemnek másfél százados korában nemcsak szabadon választott fejdelmeivel 's nemes Magyarországgal viszonyaira nézve, hanem az európai közállományok egyesületében is mind bel- mind külügyi illetöleg autonómiájának — közállományi függetlenségének — a' nemzetek törvénye által is biztosított gyakorlatában volt, miután megemlítették, mikép a' fejdelemiség a' fels. ausztriai házból született magyar királyoknak törvényesen következö fejdelmeivé elfogadása után is alkotványos függetlenségét, birodalmát 's annak határi közt a' részeket is megtartván, nyilván kikötötte, miszerint, a' részek Erdélytől ne szakaszassanak el; miután mindazon ellenvetéseknek, mellyek ns Magyarország által a' részeket követelőleg nemesak a' régibb, hanem újabb időben is felhozattak, megczafolásával megfjetett az is, hogy Magyarországnak a' nem ideiglen, hanem örökösön Erdélyhez kapcsolt részekhez nem lenne sem több, sem kevésb joga, mint a' nemzeti fejdelmekkel kötött szerződések szerint különben is a' magyar koronától el nem idegeníthető, egyébiránt attól merőben független Erdélyhez, 's miután a' legmélyebb tisztelettel kifejezték, hogy azon helyzetnél fogva, miszerint a' fejdelemiség Magyarországgal közuralkodó tisztelettel szerencsés, mint attól független közállomány a' Magyarország által hozott törvényeknek 's következö az 1837. éki 21k t. cikknek elfogadására, valamint az említett t. cikket kísérő fels. rendelet teljesítésére nem kötelezhetik annyival is inkább, minthogy a' közuralkodó a' két országot illetö kérdéses ügy elhatározására a' fejdelemiség részről nemhogy fölhatalmazva lett volna, sőt a' leghathatósb okok elsorolása után megkérte, hogy az 1837ikben mindjárt a' 2ik országos ülésben az ő fels. nevében 's lelkére ünnepélyesen letett hit szerint a' nagyfejdelemiséget a' részeknek, mint azt kiegészítőknék, törvényes birtokában továbbra is védeni 's abban megtartani méltóztassék; végre miután azon káros következmények is érintettek, mellyek a' részeknek Erdélytől elszakasztatása esetében az alkotványos és igazgatási rendszernék sarkaitól kizökkentésére a' fejdelemiséget nemesak megrendítenék, sőt azt megsemmisítésére pontjára juttathatnák, mindezen fontos ok tekintetéből a' KK. és RR. teljes bizodalommal valóán, hogy ő fels. a' KK. és RR. alázasos fölterjesztését kegy. figyelmére méltatván, az abban felhozottaknak engedni 's a' részeket Erdélynél továbbra is meghagyni kegyes leend; azonban ő felségének febr. 10én 1839ben kelt és a' Karok és Rendekhez intézett 's a' jelen tárgyalás alatti kegyelmes királyi leiratából szívbeli teljes megilletődéssel tapasztalják, hogy ő felsége az abban foglaltakat kegyes figyelmére venni nem méltóztatván az egész tárgyat bevezetnének olly hozzáadással méltóztatni kinyilatkoztatni, hogy miután a' részeknek Magyarországhoz keblesítése teljesítése végett a' KK. és RR. részről a' biztosaknak az előbbi kir. leiratban javaslólag érdeklött megválasztása elmulasztott, a' teljesítendő teljesítése végett biztosakat rendelni eltökélette. Melly kegy. kir. leiratot a' KK. és RR. fontolóra vevén, legelsőben is azon fájdalmas érzelmöket nyilvánítani kénytelenek, miszerint a' KK. és RR. fölterjesztett okai legkevesebbé sem méltányoltattak, holott azok tekintetbe vételét szükségessé tette volna nemesak a' tárgy fontossága 's a' törvényhozó test 's fejdelem közti kölcsönös viszony, hanem azon jogos állapot is, melly két egymástól független közállomány ügyeit, mielőtt azok czélszerű eredményre megérnének, a' legkomolyabb vizsgálat 's kölcsönös tanácskozás tárgyaivá tétetni kívánja; midőn tehát a' KK. és RR. a' fejdelemiség integritását 's annak függetlenségét érdeklö sérelmököt nemhogy elenyésztették, sőt az által tétettnék tapasztaltnák, miszerint a' végrehajtó hatalom részről a' törvényhozó hatalom ellenére az elszakasztást teljesítendő biztosság kirendelése is elhatározott, azon buzgóságtól, melly a' KK. és RR. alkotványos állásuk védelme szent ügyében lelkesíti, áthatva, nem tehetik, hogy a' részeknek Erdélytől fenirt módon elszakasztatását országos sérelemnek ismételve ne nyilvánítsák, köteleességöknek ismervén a' részek megtartása végett mindazt elkövetni, mire a' törvények, frigykötések és diploma által biztosított független helyzetöknél fogva jogosítva vagynak. Mellyhez képest jöllehet a' mult országgyűlésről fölterjesztett feliratokban terjedelmesen kifejtették mindazon okokat, mellyek Erdélynek a' részekhez igazait kétségkivüliekké teszik 's mellyekre jelenleg is hivatkozni annyival is inkább, minthogy azok legkisebbé sem czáfoltattak meg: mindazáltal annak kitüntetésé végett, hogy a' részeknek Erdélytől elszakasztatása mind törvényes mind diplomatikai szempontból a' fejdelemiség életerébe vágó 's következö közállományi függetlenségét alapjában megrendítő sérelem, nem tartják fölöslegnek jelenleg is kiemelni, törvényes szempontból tekintve, a' következöket: főkép a' leopoldi kötéslevél 3dik pontját, melly szerint ezen nagyfejdelemiségnek minden törvényi 's azok közt névszerint az App. és Comp. Constitutiók is meg vagynak erősítve, 's következökép miután az azokban foglalt több törvényből, jelesen: az Appr. Const. III. R. 4ik tit. 7ik art. ezen szavaiból: „a' partiumbeli vgyék is azon egy birodalom, törvény és szabadság alatt levén — kiviláglik, hogy a' részek Erdélynek törvény szerint birodalmát teszik 's miután az Appr. Const. II. R. I. tit 7ik art. 7ik pontja, a' Comp. Cons. II. R. I. tit. 1. 2. 4. 5ik art. 6ik pontja kikötik:

miszerint a' fejdelem az országhoz tartozó birodalmat és határit el nem idegenítheti: nem szenved kétséget, hogy a' részek Erdélytől az említett törvények 's azokat megerősítő diploma ellenére nem szakaszthatnak el 's mint-hogy e' kötéslevélnek, mellyről az 1791beli 2ik t. cikk. a' következökből nyilatkozik: „Benignum Diploma Leopoldinum anni 1691mi tanquam radicale Conventionis inter Divum quondam Leopoldum Ium et Principatum Transsylvaniae sponte initae instrumentum“ a' részek ügyének elhatározásában is alapul kell vétetni, kiváltkép akkor, midőn ugyanaz említett 2ik t. cikk. alább köv. ezen szavai: neque ex eo, quod Transsylvania sub divo Leopoldo Imo ad Coronam Regni Hungariae redierit, eadem cum laesione iurium et constitutionum suarum municipalium ad statum pristinum, qui sub vajvodis fuit, re-ducendum, aut reincorporationem cogi possit — tisztán kifejezik azt: miszerint Erdély a' vajdai állapotra visszatérni nem kényszeríthetetik, 's annál fogva Erdély sem egészben, sem részenként 's következö a' kérdéses részek sem kapcsolthatnak ezen Nagyfejdelemiség megegyezése nélkül Magyarországhoz. És így miután az 1791ki 6dik t. cikk. melly által mint független közállomány saját alkotványos szellemében és fenálló törvényei szerint kellő kormányoztatása fölül biztosított; miután a' 7ik t. cikk. azt is meghatározta: hogy a' törvényhozás, változtatás, magyarázás 's ebből kifolyólag a' részek feletti rendelkezési jog is a' KK. és RR. a' fejdelemmel közösen illeti: önként következik, hogy a' részek Erdélytől az országgyűlés megegyezése nélkül nem vétethetnek el, annyival kevesebbé, minthogy a' 8ik t. cikk. szerint a' felség a' végrehajtó hatalmat a' fenálló törvények értelmében gyakorolhatja, melly törvényekhez jelenleg is a' KK. és RR. ragaszkodni kívánnak nemesak azért, hogy azok el nincsenek törölve, hanem azért is, mert azok sértetlenül fentartására 1837ben a' 2ik országos ülésben a' leopoldi kötéslevél ünnepélyes kiadása után az 1791k 3ik t. cikk. értelmében a' fejdelem nevében és lelkére a' hit letétetett. (Folytatjuk.) E. H.

Auszria.

Bécsből ezt írják: A' es. kir. dunagőzhajózási társaság febr. 26kai közgyűlése, mint egyike a' legnevezetesebbeknek ezen nagyszerű intézet keletkezése óta, fényes eredményét adá azon bizalomnak, mellyet a' részvényesek e' vállalat hasznos létében és szilárdságában helyeznek. Az 1841diki igazgatóság jelentéséből kitetszik, hogy az árszabás nem csekély csökkentése 's a' rendkívüli balesetek egész sora ellenére is, mik ez évben a' társaságot érték, 's végre annak ellenére is, hogy 5 hajó hosszab időig munkátlan vesztegtek; az egész évi bevétel még is 1,600.000 (egy millió hatszáz ezer) p. flra. rugott 's a' tiszta haszon megha'adá az 1840kik. Az utazók száma 's a' szállított áruk mennyisége minden vonalon nagyobb vala mint az előbbi években. Ezekre támaszkodva, igazgató Klein ur fontos beszédében a' társaság alapítókéje öregbítése 's a' vállalat nagyobb kiterjesztése szükségét olly világosan fejtegeté, hogy indítványa hasznát legkorlátoltabb nézetű 's legmakacsabb vitatónak is át kelle látnia. Klein ur ugyanis megmutatá, mikép a' fővonalokon 's minden állomásnál halmokra torlasztott áruk 's a' mindenünnen esődülő utasok tova szállíttatására kevés gőzhajó van, 's mig az alduai hajózás kárral 's nem kevés hazafi áldozattal páros, a' legtöbb nyereséget ígérő vonalok, t. i. Linz-től Zimonyig csak tökéletlenül vannak ellátva hajókkal. Ennél fogva indítványzá, hogy mindenek előtt ezen vonalokra az idén 3 uj gőzös utazók számára, 1 nagy 's több kisebb vontató hajó szerzesse 's csak akkor, ha a' gőzősek e' szaporíttatása a' nevezett vonalokon teljesen megfelel a' társaság várakozásának, fordíttassék gond a' többi vonalra is. Az e' czélra szükséges, — előleg egy millió p. flra. szamított pénzüsszeget kölcsön által hatázzák földözteni a' részvényesek 's e' rendszabályok hasznáról 's czélszerűségéről annyira valóán meggyőződve, hogy 10 perc alatt egy millió százezer p. flot irtak alá. Nyilvános jóváhagyás kitünőbb jeleit nem tapasztalható még az eddigi igazgatóság, mint elveinek olly általános elfogadtatását, mi tetteg is bebizonyították. Mint-hogy az igazgatóságnak semmi díja 's jutalma nincsen, vesződség pedig 's baj minden oldalról ostromolja, szembeötölő hogy minden haszonlesés nélkül egyedül a' közjóért fáradoz. Szabályszerű 5dik igazgatónak b. Friesenhof Adolf választaték meg.

Amerika.

(A' bukási 's kincstárjegyi bill elfogadtatik. Hayti.) Éjszakamerikában a' washingtoni senatus 23 szóval 22 ellen nem fogadá el a' bukási törvény elleni indítványt, minél fogva ezen törvénynek már febr. 17jén életbe kellett lépnie. De elfogadtott a' kincstárjegyi törvény (Treasurynotebill), mivel a' képviselői ház a' senatus módosításának engedett, melly szerint a' kölcsönből 5 millió dollár lerovása kincstárjegyek által nem engedtetik meg.

Hayti b. a' Lespinasse, ki magát a' francia ügyviselő elleni gúnyczikk írójának megvallotta, törvényszék elibe állíttatott, 's három napi vitatkozás után a' legnagyobb büntetés, t. i. 80 gour d. fizetésben 's a' perköltségekben marasztaték el. Az ítélet kimondatása után a' törvényszéki fiatalság diadalkép hordozá az elíteltet. Ezen büntetéssel azonban nem elégszik meg Levasseur francia ügyviselő, hanem kívánja, hogy az elnök nyilván ismérje el, mikép az elszállítás 's a' hamis-pénz megegyezése az ő kívánatára történt.

Spanyolország.

(Rodil nyilatkozványa. A' barcelonai őrjunta ismét összeáll.) Hire szárnyalt, miszerint Rodil nyilt ellenségeskedésben áll a' kormányval, és az új zendülesi merényhez szándékozik csatlakozni; most hivatalosan czáfolja meg Rodil ünnepélyes nyilatkozása következtében e' hirt a' kormány, és azt állítja egy-szersmind, hogy Rodil baráti viszonyokban áll a' kormányval, és véleményeiben is minden kivétel nélkül osztozik. — A' barcelonai őrjunta ismét összeállott, és első titkos ülésében febr. 14kén éjjel legkeményebb rendszabályok foganatosítását hatázza el a' mérsékpártiak ellen, ha csakugyan valami zendülesi merénynyel lépnek föl. A' tartományi biztosság és helyhatóság igen élénkül pártolja ez őrjuntát. — Berga vidékén több carlospárti guerilla-csapat kezd mutatkozni, mellyek egyike 400 főnyire szaporodott. —

Portugália.

(A' cartát a' királyné elfogadta.) Egy hírnök febr. 10-ól Lissabonbul Madridba azon hirt hozta, miszerint a' népmozgás következtében dom Pedro cartája visszaállítatását a' királyné megerősítette, 's Terceira hget azonnal hadi ministerré 's a' ministertanács elnökévé nevezé ki. És így vége az 1838-ki alkotványnak, de ki mer a' fölélesztett cartának hosszú életet jósolni? — Azon gyorsaság, mellyel ezen fölváltás történt, továbbá az udvar hanyagsága 's Terceira azonnali kinevezetése, mind olly körülmény, mi kétségteleníti, mi-kép ez alkotványfeldöntés az udvar kívánata volt.

(Részletek az alkotványfeldöntésről.) A' legújabb lissaboni zendülést követezőleg írja le a' M. Chronicle: „A' febr. 7-eki lázadás legközelebbi oka volt Sa da Bandeirának mint hadministernek, a' Palmella hgtől alakított cabinetbeli belépte. A' lissaboni katonaság parancsnokai cartisták valának, de az új hadminister elmozdítá az ezredeseket 's különösen a' sz. Györgyvár kormányzóját; minek következtében a' vár őrsége is azonnal a' carta mellett nyilatkozott. Ennek hallatára tehát a' ministerség a' királynéval tanakodott 's a' fellegvárat ostromlani javaslák, de a' királyné nem akart vért ontatni, mi-ért is a' várat csak csendes őrsereggel véteté körül, hogy azt éhhez kény-szerítse meghódolásra: az őrseregből azonban számosan szöktek át a' várba, úgy, hogy az őrizettel kénytelenek voltak felhagyni. E' közben az alkotvány-pártiak fölfegyverzék a' népet 's az elszlott nemzeti őrséget, de míg ők ösz-szegyülvén tanakodtak a' védeszközökről, azalatt három ezred Necessidades-palota felé 's a' királyné ablaki alá vonult 's nyilvánítá, mi-kép inkább ké-szek a' cartát elfogadni, mint saját honfiak és társaik ellen harcolni. Mire őket a' cartisták azonnal bőven láták el élelmiszerekkel 's minden katona két

üveg borraivalót kapott. A' pénz utat talált a' pinczékbe 's a' lelkesedésben nem volt mérték sem határ: harsány éljenek hallatszának a' hős Pedro cartá-jaért, a' nélkül, hogy a' jámbor kiáltozók tudták volna, tulajdonképen mi külön-ség van a' két alkotvány közt. Délután a' fellegvárból egy katonai küldött-ség jelent meg a' királynénál, tőle magátul hallani: mellyik pártot pártolja a' királyné. Ő azonban kétségesen oda nyilatkozék, mi-kép ő katonaság kívá-natára a' fenálló alkotványt nem semmitheti meg, kész azonban a' nemzet több-ségének engedni. Éjszakára haza vonultak a' polgárok és katonaság, 's reggel megjelent ismét fegyverben mind a' két párt. A' ministerek látván, hogy a' rendes katonaság egészen a' carta mellett áll 's a' nemzeti őrség- és népben nem bizhatni, lemondásukat beadák a' királynéhoz, mire ő azonnal új, car-tista ministerséget nevezé ki, mellynek fejévé Terceira hget helyezé. Az új mi-nisterek, ámbár egyenesen az alkotvány mellett nyilatkoztak, elmozdíták az eldődeiktől kinevezett katonai 's polgári hivatalnokokat 's parancsot bocsát-ának ki a' nép lefegyverzetésére. Ez, hogy valamije legyen hazafiságából, a' fegyvertárból kapott fegyvereket eladá. Febr. 10-ken mintegy 60 személynyi csoport a' városház előtt kiállt ki a' cartát, mire a' tanács feliratban megkérte a' királynét hogy a' nép kívánatára engedje meg a' cartát törvényszerűleg ki-kiáltatni. A' kir. válasz szerint készen állott már a' rendelet a' carta visz-szahelyezésire. Ezen ujdonság álgyudurrogások által nyomban tudtául adaték a' lissaboni polgárságnak, éjszaka pedig gyér kivítágitás hirdeté a' csendes örömet, mert csak minden 4ik, 5ik ablakban pisloga pár kétes világ. Szen-débb lázadást ennél a' világtörténet aligha mutat, minthogy többnyire csak azok dühöngtek, kiknek hivatalaik vészben forogtak, a' polgárság nem sokat ügyelt az eseményekre 's a' farsangi vigalmak szinte meg sem zavartattak.

É R T E S I T Ó.

Gőzhajójárás Pozsony 's Bécs felé: mart. 10-ken **Ferencz;** 11-ken **Hermine;** 12-ken: **István;** 13-ken: **Ferencz-Károly;** 14-én: **Nádor;** 15-ken: **Mária Anna;** 16-ken: **Árpád** teherhajó. **Zimony és Baziás felé** 13-ken: **Galathea.** Az uti máhakat elindulás-nap-előtti este átadási vevény (recepisse) mellett szükség a' hivatalba átszolgáltatni. Minden utazó köteles váltott jegyét hajóra szállás-kor az oda rendelt tisztnek előmutatni. Pesten a' cs. k. szab. Gőzhajótársaság által.

Váltóidézttetés.

1) Scheidler Gerzon panaszlottnak tartózkodása tudva nem levén, nekie Kanitz Vilmos által ellene támaszott váltóügyében az 1840: 15. tcz. II. r. 214 §. rendelethez képest a' pesti e. b. váltószék előtt le-endő megjelenésre f. e. aprilis 13. napjának reggeli 9. órája tüzetik ki. Kelt Pesten az e. b. Vtészék 1842. évi mart. 3ik napján tartott üléséből. 3)

Váltó-törvényszéki idézés.

2) 722. 1842. Gerhard B.-nek tartózkodása nem tudatván, nekie, mint Stoffela és Diószeghy által ellene 443 pft 45 pkr. iránt támaszott váltóperbeli panaszlottnak, a' V. T. II. r. 214. §a. rendeletinél fogva, ezen váltótörvényszék előtti megjelenésire folyó 1842. évi aprilis hónap 6dik napja reggeli 9. órája ollyképp tüzetik ki határna, ul, hogy ha a' nevezett bepanaszolt alperes ezen idézés következtében a' kitűzött határnapra személyesen vagy ügyviselője által meg nem jelenne, a' váltótörvényszék nekie a' hivatkozott törvényszakaszhöz képest gondnokot ren-delend. Kelt Pesten a' kir. e. b. váltótörvényszék-nek 1842. évi febr. 17ik napján tartott üléséből. 3)

Geibel Károly könyvárosnál **Pesten** (hajóútszában) kapha tó:

Földmívelési Ipar

ébresztésének egyellen módja.

Irta **Stancsics Mihály.**

Ára füzve 16 e. kr.

(Geibel Károly bátorodik Pesten megnyitott könyvkereskedése iránti e' mai laphoz csatolt hirdetését a' t. cz. köz. különös figyelmébe ajánlani.)

1) Valódi hollandi spúrka-gyökereket

vásárolhatni egészséges és szép példányokban alulirtnál: százát a' két éveseknek 1 fr. 30 kr.: a' 3 évesek százát 2 fr. 30 kr.: 's a' híres darmstadti fajból 3 évesek százát 3 fr. 30 kr. ez. pénz. Pesten, mart. 7-ken 1842. **Muszely Károly** Eduárd, pesti művész kertész és magkereskedő a' Dorottya-utczában. 2)

Kész misemondó-ruhák

Hirsch Ferencz selyem- 's divatárus

4) *boltjában* legjutalmasb áron kaphatók; továbbá: selyem, arany és ezüst himzetű gyönyörű nehéz *templom-szövetek díszítvényekre, damaszk-szövetek zászlókra,* 's egészennehéz violaszín 's vörös *Gros-de-Naples és övszalagok*—Pesten a' váczutczában „A' SZARVASHOZ”, hol *mindenféle megbízatás is elfogad-tatik* mindennemű templomi díszítvényre, menyezetre, püspöksüvegre, ve-lumra, albára, szemfödélre, ostyazacszkóra st. eff. jutalmas és gyors szolgálát mellett. 4)

Nyilatkozás: Olly hír szállong-ván, hogy némelyek Budapesten, mun-káknak (**Vélemény a' büntet-ésmód javítása iránt**) un-

szoló árulgatásával megbízásom örvé-alatt szemtelenkednek, nyilatkozom, hogy az illy merény rám nézve becsü-lesértés. Balla.

3) Fris vetemény-magvak

mint: luc zernai lohermagvak, „ vörös stájer „ hollandi fehérlohermagvak „ francia perje-fümag (Raigrass) „ morva búkköny-magvak „ spanyol lohermagvak jutányos áron kaphatók Halbauer Ján. G. polg. nagy-kereskedőnél, Pesten, a' király-utcz. Majthényi-ház 572 sz. a. 12)

Őszi barackfák

szép egészséges példányokban 's köv. nemes fajvak Sz. alulirtnál:

1. Koránérő bibor-barack. (Pêche pourpre hâtive.)
2. Későn érő dtó dtó (Pêche pourpre tardive.)
3. Venus-barack (Pêche teton de Venus)
4. Fustemberg bibornok barackja. (Pêche Car-dinale de Fustem.)
5. Maltai barack. (Pêche Malthe.)
6. Elnök-barack. (The Président Pêch.)
7. Genuai barack. (Pêche de Genues.)
7. Vérszínű duránczi. (Le Pavie Sanguiner.)
9. Korán érő bírs-barack. (Pescó cotogno Du-racino primaticcio)
10. Későn érő duránczi. (Le Pavie tardif.)
11. Desprez-barack. (LaPêche Desprez.)
12. Korán érő hegyi barack. (La montagne pré-coce.)
13. Fehér angustusi barack. (Pescó Spicciolo bi-anco agostengo.)
14. Korán érő olasz Chevreuse. (La Chevreuse há-tive d' Italie.)
15. György királybarackja. (The royal Georg Peach.)

16. Sieul barackja. (Pêche Sieule.)
 17. Alberges barackja. (Pescó Alberges.)
 18. Közöséges Elruge Nektarin. (Common Elruge Nektarin.)
 19. Nagy veres Magdolna-barack. (Grand Madlena rossa.)
 20. Ispahani barack. (Pêche d' Ispahan.)
 21. Ibolyaszínű Dubois-barack. (Pêche Dubois vio-lette.)
 22. János főherceg barackja. (The Prince Jean Peach)
 23. Coursoni Magdolna-barack. (The Madeleine de Courson.)
 24. Hamar nővő barack. (The Spring Grove Peach.)
 25. Fodros virágú barack. (Pêche à fleurs frisées.)
 26. Koránérő kedvencz-barack. (La mignonne hâ-tive.)
 27. Birs-dió-barack. (Pescó vage Loggia Duracina.)
 28. Csíkos kedvencz-barack. (La Mignonne Pana-chée)
 29. Barrington barackja. (The Barrington Peach.)
 30. Kanczellár barackja. (Pêche de Chancellière.)
- Az 1. 2. 3. 5. 6. 10. 12. 14. 18. 19. 25. 30. számbelinek egy darabja 20kr. — A' 4. 8. 15. 16. 20. 22. 23. 29. számbeliek egy darabja 30 kr. — és a' 7. 9. 11. 13. 14. 17. 21. 24. számbeliek egy da-rabja 40 kr. ezüstben. — Valamennyi fa közöséges sovány földben neveltetett, 's azért mindenütt meg-foganszanak. — A' bepakolás legnagyobb gondossá-gal történik, úgy hogy a' fákat legtávolabb vidékre is elküldhetni. Pesten mart. 4én. **Muszely Károly Eduárd** m. k. Bécsben a' cs. kertmívelő társaság tag-ja, pesti műkertész és magkereskedő, Dorottya utczá-ban, 9. sz. a. Ziegler-házban. 2)

A' nemzeti színháznál a' lég-szes-világítás áresőkentés mellett bérbe adatik

A' nemzeti színházat igazgató vá-lasztmány rendeletéből a' nemzeti szin-háznál a' légszesvilágítás, f. év apr. 15-én napjától számítandó egy évre, f. martius 17-ken reggeli 10. órakor, a' színházi írószobában áresőkentés mel-lett bérbe fog adatni. Bérleti kívánók a' feltételekről előleg értekezhetnek t. cz. Simontsics János igazgató urral. Országuton, a' Luby házban. Mart. 5-ken 1842. Szigligeti m. k. titoknok

1) **HIRDETÉS.** A' d. földvári urad-alsó révjog, melly ott tulajdon bór és pálinkaméresi jussal van kapcsolatban 6 egymásutáni esztendőre 1843ik évi január 15-én napjától kezdve, és ugyan-azon nap Kömlöd helység határában, a' Dunában, és Dunával összekapcsolt árkokban halászni, ugyan 1843ik évi január első napjától kezdve 6 eszten-dőre árverés utján, melly a' dunaföld-vári urad. írószobában f. eszt. april. 14-én szokott reggeli órákban tartatni fog, a' legtöbbet ígérőnek bérbe ada-tik: Kik ezen árverésben részt venni kívánnak az elsőre 128 f.p., és a' má-

sodikra 20 fr. 30 kr. pengő bánatpénz-zel ellátva hivatalosak. Földvár febr. 25én 1842. 3)

HÁGATÁSI JELENTÉS.

3) T. Pestmegyei Nagy Ká-ta városban f. eszt. mart. 15-én napjától fogva hágni fognak:

The General sárga mén, an-gol telivér 15³/₄ markos — 9 éves 10 iranyért. — Ostri cs világos pej — apja Ostri cs angol nevelés anyja Czily — Clevelandi ivadék. 16¹/₂ markos 5 esztendő — 10 forintért.

Huszár szegsárga, apja Cleve-land, anyja Szikra 15¹/₂ markos 7 eszt. — 6 forintért.

Kakas sárga mén—apja Cham-pion — 15¹/₂ markos 6 eszt. — 6 forin-tért.

A' hágás végett küldendő kanczák az elfogadásukra készen levő istállók-ban lesznek alkalmazandók — a' meg-kívántató takarmány az illető gazdasági tisztség által készpénz fizetés iránt ki-fog szolgáltatni.—Az előre való beje-lentést uradalmi tisztartó Kovács Mi-hálynál megteheti 3)